

Efektivita a dopad dištančného vzdelávania na vyučovanie*

Christian Danížek

Slovenská technická univerzita v Bratislave
Fakulta informatiky a informačných technológií
xdanizek@stuba.sk

22. október 2020

Abstrakt

Vzdelávanie odjakživa prebiehalo výhradne prezenčne a nebolo ani mysliteľné, aby prebiehalo iným spôsobom. Avšak s nástupom a vývojom technológií sa nám naskytuje nová alternatívna možnosť: dištančné vzdelávanie. Nový, dosiaľ neokresaný spôsob vyučovania so sebou prináša viacero výhod, ale aj nevýhod. Viacero vedcov a učiteľov vyjadrilo obavy o dôsledky vyučovania týmto novým spôsobom. V tomto článku sa teda budeme zaoberať základnou otázkou dištančného vzdelávania, a to efektívnosťou elektronického vzdelávania v porovnaní s klasickým spôsobom. Taktiež sa pozrieme na dôsledky príchodu dištančného vzdelávania na klasický spôsob vzdelávania. Vychádzať budeme z viacero všeobecných štúdií a štúdií vykonaných na vysokých školách v zahraničí.

1 Úvod

Dištančné vzdelávanie, aj napriek tomu, že je možné už dlhšie, je pre mnohých novinkou a platí to predovšetkým v čase pandémie súvisiacou s ochorením Covid-19. Až teraz, keď je takýto spôsob výučby často jediný možný, vidíme v plnej sile úskalia, ale aj výhody [2]. Definície, s ktorými budeme pracovať v tomto článku sú vysvetlené v časti 2. Základný problém, ktorý bol načrtnutý v úvode, a teda efektivita dištančného vzdelávania, bude vysvetlený v časti 3. V časti 4 bude vysvetlený dopad dištančného vzdelávania na klasický spôsob vzdelávania. Záverečné poznámky prináša časť 5.

2 Definície

2.1 Prezenčné vzdelávanie

Pod pojmom prezenčné vzdelávanie budeme rozumieť spôsob vzdelávania, v ktorom sú učiteľ a žiak v jednej miestnosti (poprípade nedaľeko od seba, ale

*Semestrálny projekt v predmete Metódy inžinierskej práce, ak. rok 2020/21, vedenie: Jozef Sitarčík

fyzicky prítomní) a komunikácia prebieha medzi žiakom a učiteľom verbálnou a neverbálnou komunikáciou. V tomto článku budeme nazývať tento spôsob aj pod pojmom *klasické vyučovanie* alebo tiež aj *tradičné vyučovanie*.

2.2 Dištančné vzdelávanie

Pod pojmom dištančné vzdelávanie budeme rozumieť spôsob vzdelávania, kedy žiak a učiteľ nie su fyzicky prítomní pri sebe, ale sprostredkúvajú komunikáciu cez nejaké zariadenie. Môže ísť napríklad o počítač s mikrofónom a webkamerou. Komunikácia ale nemusí prebiehať naživo, vtedy ide o asynchrónne dištančné vzdelávanie. Populárne platformy pre videohovory v dnešnej dobe tvoria *Microsoft Teams*, *Cisco WebEx*, *Google Meet* a ďalšie. V prípade asynchrónneho dištančného vzdelávania môže ísť napríklad o platformu *Moodle*.

3 Efektivita dištančného vzdelávania

Pochopiť, ako efektívne je dištančné vzdelávanie je kľúčové pre budúci vývoj vzdelávania.

Technické problémy. V prvom rade musíme samozrejme podotknúť, že efektivita dištančného vzdelávania môže byť negatívne ovplyvnená technickými problémami alebo nemožnosťou študentov dovoliť si zariadenia pre dištančnú výučbu, prípadne výpadkami telekomunikačných služieb (internetu). Percento študentov, ktorí budú mať podobné technické problémy, je malé, avšak každý študent by mal mať rovnaké podmienky na štúdium, a teda škola by mala zabezpečiť tieto možnosti pripojenia, ak ich študent potrebuje. To je však málokedy tak čo sa týka štátnych škôl.

Mohli by sme predpokladať, že s nástupom nových technológií sa bude dištančné vyučovanie využívať čoraz častejšie, poprípade úplne nahradí tradičné vyučovanie. Avšak, postupne si začíname uvedomovať, že prejsť na dištančné vzdelávanie nemusí byť dobrý nápad čo sa týka efektivity vzdelávania. Aj napriek tomu, že vieme používať technológie a poskytovať videohovor s desiatkami ľudí v reálnom čase, táto možnosť neposkytuje takú spätnú väzbu, skúsenosť, morálku a pozornosť ako tradičné vzdelávanie.

V štúdiu z viacerých vysokých škôl v USA na prieskum efektívnosti dištančného vyučovania sa z 11 učiteľov 7 vyjadrilo, že tradičné vyučovanie je podľa nich efektívnejšie ako online vyučovanie a 4 učители sa vyjadrili, že online vyučovanie je efektívnejšie. Prekvapivo, ani jeden z učiteľov neuviedol, že by mali podľa nich tieto dva spôsoby rovnakú efektivitu. Najzaujímavejšie sú ale výsledky od študentov. Približne polovica študentov odpovedala, že sú podľa nich výsledky vzdelávania približne rovnaké ako pri tradičnom vyučovaní. Až približne 42% uviedlo, že tradičné vyučovanie má podľa nich lepšie výsledky. Zvyšok uviedol, že je online vyučovanie lepšie. Navyše, "študenti komunitných univerzít naznačujú, že vyučovanie online je ťažšie" [1], čo je pochopiteľné, pretože, prinajmenšom, treba čeliť komunikačnej prekážke.

4 Dopad

Veľmi dôležitá poznámka. Niekedy je potrebné nadpisom označiť odsek. Text pokračuje hneď za nadpisom.

5 Záver

Literatúra

- [1] Sundee A. Warren. *Investigating the effectiveness of online learning in science courses*. PhD thesis, 2014.
- [2] Jonathan Zimmerman. The great online-learning experiment: Let's use the coronavirus crisis to determine the effectiveness of online learning. *The Chronicle of higher education*, 66(25):40, 2020.